

Sosiaalinen kestävyys ja epälogiikat huippu-urheilussa

Kirjoittajat: Joakim Särkivuori & Suvi Heikkinen

Kirjoittajien taustayhteisö: Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu

Asiasanat: sosiaalinen kestävyys, institutionaalinen logiikka, diskronisaatio, huippu-urheilu

Tausta: Sosiaalinen kestävyys tähtää yhteisöjen hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantamiseen. Huippu-urheilun kaltaisissa korkeasti paineistetuissa ympäristöissä sosiaalisen kestävyys edistäminen urheilullisten tavoitteiden rinnalla voidaan nähdä kilpailevien institutionaalisten logiikoiden vuorovaikutuksena. Tässä tutkimuksessa tarkastelemme, millaisia merkityksiä huippu-urheiluorganisaatioiden jäsenet antavat sosiaaliselle kestävyydelle. Viimeaikainen tutkimus on osoittanut, että yksilölliset merkityksenannot yhtä logiikkaa kohtaan voivat eriytyä, johtaen organisatoriseen diskronisaatioon. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa yhteinen ymmärrys ja suunta puuttuvat.

Menetelmät: Aineistomme koostuu syvähaastatteluista (n=34). Informanteista 17 on urheilujohtajia, 9 ammattivalmentajia, ja 8 kansainvälisellä huipputasolla kilpailevia urheilijoita. Tutkimuksen metodi on organisaatiodiskurssianalyysi diskursiivisen pragmatismen viitekehyksessä, jossa kielellisen ilmaisun ohella tarkastellaan tuotettujen merkitysten kontekstisidonnaisuutta ja käytäntöjä.

Tulokset: Sosiaaliselle kestävyydelle annettuja merkityksiä voidaan hahmottaa jatkumona, jonka toisessa päässä on huippu-urheilulle arvokas ja tavoiteltava organisaatiologiikka, ja toisessa epärelevantti ja jäsentymätön epälogiikka. Ilmentääksemme tätä diskronisaatiota yksilötasolla tulkitsimme aineistosta neljä organisaatiojäsenten arkkityyppejä: Aktivistin, Byrokraatin, Realistin ja Kriitikon. Arkkityypit rakentuvat tunnistamistamme diskursseista, joissa sosiaalinen kestävyys asemoituu vaihdellen.

Johtopäätökset ja sovellettavuus: Huippu-urheilun monimutkaisessa arvomaailmassa sosiaalista kestävyyttä pyritään edistämään ilman jaettua ymmärrystä ja suuntaa. Syntyvän diskronisaation kielteiset vaikutukset ilmenevät sisäisten toimintatapojen hajanaisuutena ja organisatorisen tuen puutteena sekä pyrkimyksinä vastata useilta eri viiteryhmittä tuleviin odotuksiin. Tämän vuoksi on perusteltua kysyä, kuinka monta erilaista – ja mahdollisesti ristiriitaista – logiikkaa huippu-urheiluun ja sen johtamiseen voidaan sisällyttää ennen kuin sen suorituskyky ydintehtävässään vaarantuu, ja logiikat kääntyvät epälogiikoiksi tai silkoiksi illuusioiksi.